

בס"ד ♦ שב"ק פרשת נח ♦ א' חשוון תשע"ה ♦ עלון 119 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

מעלתם של עמ"י- הכלל והפרט- היא מכוח היותם "סגולה"- שה' בחר בהם, ולא מכוח מעשיהם, ולכן למרות שהמעשים הרעים יכולים להחשיך את המאור שבסגולה, הם אינם יכולים לכבותו לגמרי. (שבת הארץ)

מה כוחה של אחדות

וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שְׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים (בראשית יא, א)

כשיצא נח מן התיבה וראה את העולם כולו חרב, התחיל בוכה על העולם, קם והתפלל והעלה עולות לפניו, ואותו הריח עלה לפני הקב"ה וערב לו. אותו הזמן נראה בעיני נח כשעת רצון והארת פנים, ומעין פתיחת דף חדש של העולם כולו. נח קיווה, שהדור הבא יוכיח, שהעולם יכול להראות אחרת, וייחל לעולם בו יאהבו בני האדם זה את זה, לעולם טוב יותר ויפה יותר. אך לא כך היו הדברים. דור הפלגה לא עמד באתגר של בנין עולם חדש, ולא הכיר בטובת הבורא אלא כפר בקב"ה.

דור הפלגה נענש, ולפי שאין עונש ללא חטא, יש להבין מה היה חטאם של בני דור הפלגה. כך מסביר המדרש את חטאם של בני דור הפלגה לעומת זה של בני דור המבול: "למה היו דומין דור המבול ודור הפלגה? לשני בני מלכים, האחד אומר למלך: איני יכול לעמוד בך ולא בטרחותך, והשני אומר: לא כל הימנך, אלא אומר: "הבה נבנה לנו עיר", ירד הוא למטה ואנו נעלה לשמים, ואם לאו נעשה עמו מלחמה" (תנחומא).

כלומר, חטא דור המבול היה בכך שלא הסכימו לשמוע לדברי ה', הם כביכול אמרו לקב"ה אתה תהיה שם למעלה ואנחנו כאן למטה ללא שום קשר של מצוות שתצווה עלינו, ואילו חטא דור הפלגה היה בכך שהם לא הסכימו שהקב"ה יהיה למעלה, הם רצו להיות למעלה ולשלוט על העולם במקום הקב"ה. נראה שחטא דור הפלגה היה חמור יותר מאשר חטא דור המבול ובכל זאת עונשם של דור המבול היה קשה יותר (מבול), מעונשו של דור הפלגה (פילוג), מדוע? טעם הדבר מבואר במדרש, שדור המבול היה שטוף בגזל ולא היתה אחדות בין בני האדם, לכן לא נשתיירה מהם פליטה. אבל בני דור הפלגה, שהיו אוהבים זה את זה והיו מאוחדים, שנאמר "ויהי כל הארץ שפה אחת", לא נענשו בעונש חמור והקב"ה פילג אותם.

צא ולמד מה כוחם של האחדות והשלום, שאפילו ישראל עובדים עבודה זרה אומר הקב"ה: כביכול איני יכול לשלוט בהו. כיוון ששלום ביניהם.

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

מעשה שהיה

במושב נחלה, לפני שנים רבות, התגורר חקלאי בשם נפתלי טובים. היום הוא כבר מגדולי הרכזים של המרכז הארצי לחקלאים שומרי שביעית. באותם זמנים רחוקים הוא היה חקלאי מתחיל וצעיר. הוא קרא בתורה שצריך לשמור את השמיטה, והחליט לשמור עליה. היה זה בקיץ של שנה שישית. ה'חזון איש' פסק שמותר לזרוע בשישית ירקות או תבואות שנועדו למאכל בהמה, ודברים אלו יכולים להמשיך לצמוח בשמיטה. נפתלי טובים תהה בלבו מה יזרע בשדהו בשישית, והחליט לזרוע 'כרוב קופנהגן'. נפתלי היה בטוח שיהיה בסדר. הרי התורה הבטיחה: 'וציוויתי את ברכתי'. כרוב, בכללו, שייך לתבואות חורף. הוא זקוק לקור. הזן של כרוב קופנהגן זקוק לקור רב במיוחד. בקופנהגן קר מאוד, כידוע. נפתלי טובים זרע את שדהו בזרעי כרוב קופנהגן, והשמש קפחה על ראשו, והזכירה לו שהיא זקוק לנס. חקלאי תמיד צריך להיות 'מאמין בחי העולמים וזרע'. הוא כה תלוי בגשם ממרום, ברוח שתהא בדיוק במידה הנכונה, בשמש שתחמם אבל לא תשרוף. תמיד האיכר תלוי בדברים אלו, אבל כשהוא זרע כרוב קופנהגן בקיץ - הוא תלוי על אחת כמה וכמה. במיוחד אם כל זאת נועד כדי שיהיה לו ממה להתפרנס גם בשנת השבע. הקופנהגן של נפתלי טובים צמח. כרוב קופנהגן - בקיץ חם! הכרובים היו ענקיים ויפים. מדריכי חקלאות היו המומים. סוחרים מכל הארץ הגיעו כדי לחזות בפלא וכדי לקנות ממנו במחיר משולש את הירק. אבל זה לא היה הסוף: מתחת לכל כרוב צמחו שני כרובים נוספים. חנון, אחד הסוחרים שהגיע לקנות מנפתלי כרובים - ראה את הנס וחזר בתשובה. הרב נפתלי מספר, שהוא קיבל כה הרבה כסף מזומן עבור הכרובים, עד שאפילו לא ספר אותו. הכניס את כל השטרות לתוך סיר נחושת. במשך כל שנת השמיטה פתחו בני משפחתו של הרב טובים, 13 נפשות במספר, את הסיר והשתמשו בכסף לכל מה שהיו צריכים. נפתלי למד באותה שנה תורה ב'כולל' בשלווה ונחת".

שו"ת דבר השמיטה

האם בשנת שמיטה מותר לטפל בגינות נוי ומדשאות?

תשובה:

א. בעיקרון אנו מחמירים בגינות נוי יותר מאשר גידולים חקלאיים, שכן אין את ההיבט של הצורך הגדול של הפרנסה.

ב. בשנת השמיטה נאסרו 4 מלאכות מן התורה: זריעה זמירה קצירה וביצירה, וכן מדרבנן שאר פעולות חקלאיות כשהן לאברויי אילנא, דהיינו להוסיף ולשבח את הגידול. אולם, אם הפעולה היא רק פעולה של אוקמי אילנא - דהיינו תחזוקה, מותר. לכן בגינות הנוי מותר לעשות רק את הפעולות האלו שבלעדיהן הגינה תיהרס. כמו כן מותר לכסח את הדשא הן מפני שזה לאוקמי אילנא, והן מפני שכאשר מכסחים בקביעות אין זה גורם לפריצה של גידול אלא לעצירתו.

בברכת התורה והארץ,

הרב יואל פרידמן.

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות